

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Matheovics-féle
ház, hova
a lap szellemi részét illető
kérdések küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK
könyvnyomdája
hova a hirdetések és
elmozdítási pénsek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lapoten-
ként kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorú, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlár sora 15 kr.

Mária Krisztina.

Az osztrák császári és magyar királyi család egyik legrokonszenvesebb nőtagja elhagyta ősei birodalmát, melyet szíve sugallata, legszentebb érzelme rendezett be számára.

Elindult egy külön udvari vonat a birodalom másik felének fővárosából, s magával viszi a magyar nemzet egyik legkedvesebb alakjának, József nádornak unokáját Spanyolországba, a hol leendő férjén kívül az egész nemzet szeretet és ragaszkodása fogadja őt karjaiba ölelni.

A formalitás és a bucsuzás most fényes ünnepek székelyévé teszik Bécs városát. Idegen fejedelmek és hercegek vendégei az udvarnak, az ünnepélyekre hivatalosak a birodalom mind a két felének képviselői, a kik mindannyian üdvöt, szerencsét és boldogságot kívánnak küldők nevében a menyasszonynak, — azt kívánják neki, hogy legyen olyan boldog, amennyire mi szeretnők látni! S ha e kívánság teljesül, akkor Mária Krisztina főhercegnőnél boldogabb teremtsék az istennek nem lesz, mert tiszta szívvel kívántuk és kívánjuk mindannyian boldogságát.

Az eljegyzési s a trónlemondási szertartás egészen családi jellegű dolog; nem kellett volna azon a hivatalos személyiségek kívül senkinek sem jelen lennie, s a király, daczára ennek, nem feledkezett meg népeiről, meghívta azokat is az ünnepélyességekre, hadl mulassanak és örüljenek azok is, ha ő mulat, ha ő örül.

Soha ilyen familiáris viszony nemzet és fejedelm között nem létezett, mint a minővel I. Ferencz József bologgítja népeit. A fejedelem együtt mulat és együtt busul népeivel; ha valamelyiket baj éri, a másik a legnagyobb odaadással és szeretettel ápolja és vigasztalja, s viszont, ha valamelyiknek öröme van oka, abból a másik sohasem hiányzik.

Külföldi szemle.

A konstantinápolyi „Vakit” és a „Terdzsimani Hakiket” lapok Layard nagykövet fellépését a szultán ellen nem csak rossz néven veszik, de fenyegetéseit a hadi hajórajjal még nevetésnek is tartják. Azt kérdik, miért jönne a hajóraj a Bosporusba. Hogy fenyegetéseinek azzal, hogy a fővárost bombázták, súlyt adjon vagy nem. Ha nem, akkor az egész világ előtt nevetéssé teszi magát. Ha pedig igen, akkor azzal, hogy néhány várost összelövet, a reformokat még mindig nem létesítette és nagy kérdés, az első ágyú elsütésénél közönyösen venné-e ezt a többi hatalmasság. És mit fogna Anglia tenni, ha Törökország Kis-Ázsiában más európaiakat alkalmazna a közigazgatásnál, a törvénysekeknél, a katonaságnál és rendőrségnél s a pénzügynél? Ezek ép oly jól kezelhetnék ezen ügyeket, mint az angolok.

Lozanoff herceg, mint ezt a „Perseveranza” állítja, azt javasolta a szultánnak, álljon mindenre, mit ez követel, az által az angolokat a törökök előtt annyira gyűlöletessé fogja tenni, hogy fel fognak lázadni ellenük. Olaszország és Franciaország is engedékenységet tanácsolt a szultánnak, utóbb Ausztria-Magyarország is. Egyedül Németország maradt elzárkózott.

A „Frangais” azt állítja, hogy a muszka trón örökös, a dán király és a cumberlandi herceg együttes odaérkezése Bécsbe és Berlinbe oda céloz, hogy Bismarck herceg állását meggingassák, de azt teszi hozzá, hogy ez aligha fog sikerülni.

Cairói olasz miniszterelnök Cialdini volt párisi olasz nagy követet egy más nagy követi állással kínálta meg s hogy Cialdini nem idegen annak elfogadásától. De még nagyon bizonytalan, minő helyre küldjék őt, mivel Menabreat Londonból, Nigrat Pétervárról, Robillanot Bécstől, és De Launayt Berlinből nem akarják vissza hívni, így tehát más állás nem volna, mint a konstantinápolyi vagy a madridi, — mindkettő egyformán fontos e perczben Olaszországra nézve. Párisban az előbbi kamaraelnök Farini van nagy követnek kijelölve.

Dolgorukoff kergette a muszka kormány vissza akarja hívni Középpáziából és Berlinbe szándékozik őt küldeni mint katonai attachét. Madridból jelentik, hogy a kortes minapi ülésében Carvajal képviselő kérdést intézett a kormányhoz az iránt, vajjon a király házassága

alkalmul szolgál-e egy spanyal-osztrák szövetség létrejövételére. Szókon kijelenti, miszerint nagyobb érdekű volna Spanyolországra nézve egy szövetség Franciaországgal, mint Ausztriával. A külügyminiszter másnap felelt ezen interpellációra.

A német hajórajból több hadi hajó el fog indulni a china-japáni vizekbe, ezen két birodalom közt kitört viszály következtében, hogy az ottállomásozó német hadi hajórajt erősítse.

Iwangorod körül a Visztula környékén 6 új erődök építése rendeltetett el a muszka kormány által. Ezen erők az iwangorodi fő erődtől 1 $\frac{1}{2}$ werstnyi távolságra lesznek.

A muszka kormány új szabályokat hozott a dorpat egyetemi tanulóira nézve, kiknek eddigi kiváltságai ezen rendszabály által tetemesen korlátoztak.

Jellemző a több lap által hangoztatott muszka békülékenységi hírekre az, hogy Muszkaországban most a hadsereg újra szervezésén tűzrel vassal dolgoznak. Mindenekelőtt a tüzérség legnagyobb mérvű reformokon megy át, a gyalogságnál pedig minden ember két fegyvert kap, az egyiket tartaléknál, végre a lovasságnál is nevezetesen ujitások hozatnak be. Azonkívül pedig a muszka katonai intézetekben és iskolákban Ausztria-Magyarország földismerete megtanulására legnagyobb gond fordítatik. Ezért tanulnak az osztrák katonai intézetekben muszkául.

A helyzetről Romániában

a „Buk. Hiradó” a következőket írja:

Az Európában készülő bonyolultságok, politikai kombinációk s az egyáltalában nem kecsesített kiliást nyújtó láthatár, úgy látszik nagy mozgásban hozta az európai államok kormányzó testületét. S a dolgok állásának ezen helyzete azt diktálja, hogy a közelebbi háborúnak lefolyása a berlini congressus határozataival nincs bevégződve; a béke úgy látszik nem lesz állandó, mert újabb bonyolultságok vannak készülóban.

Mint a közvélemény mutatja, a berlini congressus teljesen és általánosan nem elégtételt ki az érdeklődő hatalmakat. A nyereségy mellett majd mindenik veszített is kisebb nagyobb mértékben.

Mit rótt a berlini szerződés Romániára: ismeretes, nem régi, annyira új, hogy még nem lehetett elfeledni.

Ezek között fontos helyet foglalt el az általa-

A „Nemere” tárczája.

A virágokról.

Felolvasta dr. Szász István a november 15 én tartott illérestélyen.

A növénytan a tudományok virágának, az emberi ismeretek legkedvesebb ágának, „scientia amabilis” nek nevezetik. A virágokkal való foglalkozás egykoru az emberiség eredetével. — A törvényhozó Mózes bizonyára nagy kedvelője volt a virágoknak, a mi kiteszik onnan, hogy az első emberpárt nem valahová az arabiai pusztákra, hanem a szép paradicsomkertbe helyezi, mely virágokkal vala felékesítve. Az egyiptomiak, görögök nagy kedvelői voltak a virágoknak s azokat, a melyekben a gyógyító erőt felfedezték isteneiknek szentelték, másokat kedveseik sirhalma fölé ültettek, még másokkal a győztes hadvezért — vagy a halhatlan költőt koszorúzták. Midőn Jézus Jeruzsálembe felvonult amaz emlékezetes napon, utját a nép virágokkal hinté. Innen a virágvasárnap.

A virágok iránt táplált szeretet és érdeklődés a korral folytonosan emelkedett, a hasznossági elvekhez csatlakozott a szép iránti nemesebb érzelem, az aetheticai érzék, a mindenható és öröké tartó divat, a hűség és a birtoklási vágy. — Ezekből magyarázható ki, hogy a növénytan fejlődésében a többi tudományokat jóval korán tul-szárnyalta.

A virág a föld gondolata, az ég jósága s a gondolatlalt megbarátkozni, e jószágot gondozni, ápolni igyekszik mindenki, a szegényes kunyhók lakója ép úgy, mint a fényes paloták birtokosa. A virágok ápolásához többé-kevésbé mindenkinek van érzéke s azokat tenyészténi, mindenki tudja, természetesen a maga módja szerint. A különböző virágok tenyésztésében épen úgy megvan a divat, mint akár a daróc, vagy selyem viselésében. — Szegényes kunyhóhoz egyszerű virágok illenek, gazdag palotához olyanok, a melyek a szemlélőben a hatást még fokozzák. A legegyszerűbb há-

zaknál pár cserép rozmaring, pelargonium, majoránna, fodorka, tulipán vagy őszi róza és néhány szál szekfü bőségesen elég arra, hogy a lakók igényeit kielégítsék, míg a nagy házaknál, ha nem valami exotikus a virág, nem részesül semmi ki-tüntetésben. Ha valamely virágos kertbe belépünk, egy tekintet a virágokra és meg tudjuk mondani, hogy azoknak tulajdonosa magas, vagy alacsony rangú-e, vagy nos-e, vagy szegény, a műveltebb néposztályhoz tartozik-e, vagy nem? Van e izlése a virágok tenyésztésében, vagy nincs?

A falusi leány egyszerű öltözetéhez egyszerű, de csakis a divat által egyszerűsített virágot tűz hajába pl. egy piros szekfü, mely visszatetszőnek tűnnék fel, ha pl. kaméliát vagy más ilyen aristokratikus virágot tűzne oda. A falusi legénynek „arványháj” a süvege bokrétyja”, vagy piros szekfü az elmaradhatlan rozmaringgal, míg a magasabb rangúaknál külföldről hozott drága virágokkal lepi meg az imádó imádotját. Hogy miféle virágokkal ékesítik fel magukat, arra nézve sok függ a megszokástól is, vagy helyesebben a divattól. Ha valaki pl. szekfü helyett árvcasálat tűzne gomblukába, mindenki mosolyogva nézne rá s olyan félkegyelműnek tartaná. Pedig a divat sem mindig következetes magához.

Leonard, Maria Antoinette fodrásza egy napon fogadott, hogy a kissé szórakozott Luynes hercegné haját, a nélkül, hogy észrevenné, virágok helyett saját batizt pegnoire-jával fogja földiszíteni. A bájos királyné nevetve egyezett e bolondos tréfába s másnap Luynes hercegnőszony megjelent csakugyan az új és pikáns hajékkal. És e coiffure oly tetszésben részesült az udvarnál, hogy pár nappal később Laval marquisnő már damaszt abszorszal ékített hajzattal jelent meg, a mely torony-szerűen meredt fölé s mely közé Leonard még néhány articsókat, egy kálkaposztafejet s több hónapos retket tűzött. Ezen hajék, a mely „la jardinière” nevet viselt, akkora hatást idézett elő, hogy az udvar hölgyei magukon kívül voltak izgalmukban. Egyébiránt részemről nem látok többet

abban, ha valaki retket vagy murkot dugdos haja közé, mintha kolibri- vagy fecskefészket teszen kalapjára, melyből egy pár lelketlen madár kandikál ki.

A nők általában nagy előszeretettel foglalkoznak a virágokkal, a miből én azt következtetem, hogy a nők sokkal több érzékkel bír a természet szépségei, bájai iránt, mint a férf. Figyelme azonban csak olyan virágokra szokott kiterjedni, a melyek egyéniségével szoros összefüggésben vannak, a melyek színeikkel vagy rendkívüliséggükkel imponálni tudnak. Így a nő mindig egy körben mozog, mint a férfi a tudományoszmjótól ösztönözve, a kéreten gyakran túllép. Úgy vagyunk a nőkel a virágművelés terén is, mint a zenével. Minden nő szereti a zenét, sőt a legtöbb zené is; de azért a nagy zeneszerzők mind férfiak.

Mióta a ruha, viselet a törvények paragrafusai közül emancipálta magát s kifejtett az egyéni szabadság, — azóta a külső divattal emelkedett a virágdivat is. Divatosabb ruhához divatosabb virágot igyekszik mindenki szerezni s az említett szekfü és rozmaring csak ott járja meg, a hol tulajdonképen divatváltozást nem igen tapasztalunk, t. i. az alsóbb néposztálynál. A divat nem sokat szokott törődni azzal, hogy az illető növénynek, a melyet meghonosítani akar, szépek legyenek szirmai. — Hatalma körébe vonja azon virágokat is, a melyek csak leveleik vagy ágai által tűnnek fel. Az ilyeneknek természetesen exotikusoknak kell lenni, különben haszlatlan kopogtatnak a virágház ajtaján. Az ősike pl. szép virág s a mellett kalandos is, — de senkinek nem jut eszébe virágházakban ápolni, sőt még rendkívül szeretni is, minthogy szerencsétlenségére hont.

A virágkedvelők kezdetben megelégedtek az egyszerű, székelyesen szőva „paczkona” virággal. Ma ha nem csokros, vagy teljes, — nem ér többet egy haszontalan gyomnál, mint ezt nyári violákon is tapasztalhatjuk. Aztán a mai kor a színe is nagyon válogatos kezdett lenni. A szegény kertészek csakugy izzadnak a különböző színek összehoza-

nosan ugynevezett zsidó kérdés. Ennek megoldását, s a megoldás módjait feltűntető indokokat s a kormányának e tárgyban való magatartását, accomodatív kimerítési tündeti fel a román külügyér Boerescu urnak körirata.

A kormány állását azonban ez nem tudta megdönteni; s a javaslat szentesítése után — kezdetét vette a honosítási kérvények tárgyalása s több egyenlő román polgárokká való emeltetése, naturalizációja.

Jött egy más, fontosabb kérdés: Arab-Tabia Ennek következtében kormányválság volt készülőben. A miniszterelnök Brătianu ur ugyanis — értesülve, hogy ez Romániára nem lesz kedvező leg megoldva — a mult napokban a fejedelem elnöksége alatt tartott titkos gyűlésben állítólag a szavak kísértetében: „ha Arab Tabia elvesztésével tovább is megmarad miniszternek — el lesz vesztve egészen” beadt lemondását. S ennek megtörténte után elutazott a fővárosból.

E körülmény többféle magyarázatokra szolgáltatott okot, s nem kis sensációt keltett ugy a fővárosban, mint az országban. Combináltak, kárhoztak, védtek és okoskodtak a lapok . . . s az ügy azzal végződött, hogy a kormányválság felett felvert por és zaj lecsendesült, a miniszterelnök ur visszatért a fővárosba s átvette megint az ügyek vezetését s a kormányzó testületek folytatják munkájukat.

A kormány megtámadására nem kis okot szolgáltat a tanácskozás még nincs bevégezve. — A honatyák mintegy észre vé a fontos kérdésnek megoldását azzal vélik a kormánynak e tárgyban való működését megállítani, hogy többen máreltávoztak a fővárosból s több oly gyűlés volt, mely a tagok kevés száma miatt, nem volt határozatképes s tartani lehet, hogy vajjon az lesz-e továbbra?

E mellett, tekintetelve a Európában uralkodó viszonyokra — sajtó által újból fel van hiva a kormány, hogy mit szándékozik tenni? s az európai államok csoportulása esetében minő magatartást követ? E kérdésekre az idő szerint még aligha meg lehetne felelni; — de mindenesetre mutatják, hogy Romániában sem nyugodalmas és háborítatlan állás a miniszterség.

Román lapok szemléje.

A bukaresti „Timpul”, a conservatívek közlönye november 10-iki számában egy igen furcsa mód rhoz folyamodott, a melylyel disceditálni véli a román miniszterelnököt. Nagyon érdekes tudni, hogy a conservatív mit irnak Brătianóról, s mi által akarják megbuktatni azon férfit, a kit a zsidókérdésben megbuktatni nem lehetett.

A „Timpul” nagy feneket kerit a dolognak; először is megemlíti Oroszország és Németországnak feszültségét, ebből pedig következtet a fejedelem és a kormányelnök közti állítólagos feszült viszonyt, a fejedelmet német barátának, Brătianót pedig orosz rajongónak decretálja. Többek között ezeket írja róla:

„Danilewskij orosz regényírónak egy érdemes hőisével van dolgunk, a panszlavizmusnak és Oroszországnak keleten a legfinomabb, legbensőbb és legkegyesebb agensével, és ez pedig nem más mint Brătianó ur.

„Bármennyire különösnek fog tetszeni ezen felfedezés, ez már egyszer igaz és a következő esetek is a mellett bizonyítanak.

talában. Az őzi róza régen nagyon kedvelt virág volt, sőt ma is az az egyszerű falusi nőnél, de később a magasabb igényeknek nem felelhetvén meg, kezdett csillaga leszálni. Ekkor kitalálták a kertészek az aster piramidális előállítását s ma már ismét ily alakjában a régi szeretetnek örvend. A georgina csak ugy maradt a kertekben, hogy nagyon hajlandó a szín-átalakulásokra.

A virágokat a költők mindig különös kegyekben részesítették s szeretők különösen a nőket azokhoz hasonlítani. A természet más teremtményeivel ezt soha sem tették. Könyveket lehetne összeállítani azon idézetekből, melyekben a költők a virágokat szerepeltették. Azon költőket, kik nagy-szerűeket tudtak teremteni, általában koszorús költőknek szoktuk nevezni, mintegy kifejezve ez el a virágok iránti szeretetünket. A magyar költők közül oly mélyen és bensőleg egy sem tudott érezni a virágok iránt, mint Tompa, a természet szépségei iránt egyik sem volt annyira fogékony, mint ő. Virágrégi a magyar irodalomban páratlanul állanak. Népregéi, népmondái hű kinyomatai a természet iránti előszeretetének. Azon vallásos mély érzélem, ihletettség, a mely Tompa költeményeit annyira jellemzi, — indította okát a természet szépségeinek felfogásában találja. Klasszikus költők általában kevesebbet foglalkoztak a természettel, mint az utóbbiak ugynevezett népies költők; innen van, hogy mielőtt a nép őket megismerte volna, már elfeledte. Mily fonságos, elragadóan írja le Tompa a fehér lilium menyegzőjét, azon kedves növényét, mely a legutaltabb virágkedvelőnek is igényeit kielégíti.

Folytatás következik

„Gyűlöli az erdélyieket és mégis szeretné Erdélyt. Mikép magyarázható ez? — A szlávoknak érdeke kívánja azt, hogy azon egyedüli elemek, melyek a szlávok közt bekelve vannak, a magyarok és románok halálisan gyűlöljék egymást.

„Hogyha Oroszország és Németország közti szakadás komoly dolog, akkor a kettő közül egyiknek meg kell történnie; vagy megbukik Brătianó, mert a hatalmak többé nem bízhatnak egy oly román miniszterelnökben, a ki egyuttal orosz ágens, vagy pedig a vörösek meg fogják kísérteni a fejedelmi trónt megdönteni. Ezen esetre azt hisszük, hogy Leđa hadügyminiszter már engagirozva is van.”

„Azonban a nyugoti hatalmak Romániáira irányozták figyelmüket. Ezek meg fogják tenni azt is, hogy Arab Tabiát elveszítsük.

„Ezek nem fogják elismerni Románia függetlenségét mind addig, a míg Brătianó vissza nem fog lépni.

„Európa érezettni akarja azt az országgal, hogy egy orosz ágens miniszterelnöke van.

„Mad csak akkor fogja a világ megtudni, hogy mily nagy ellensége volt Brătianó az erdélyieknek, a mikor Cuza vajda levelezései napvilágot fognak látni, akkor látandja csak, hogy Brătianó 1848 ban összekötésében állott a magyar forradalmárokkal Erdélynek Magyarországhoz való uniója ügyében, és miként dolgozott azon, hogy Magyarország szakadjon el a Habsburgház uralma alól, és feláldozta román testvéreit a magyaroknak. Akkori időben ő az erdélyieket „hamis és csalfa barátoknak” nevezte el.”

Háromszékmegye közgyűlése.

Sepsi Szentgyörgy, 1879. nov. 18.

A közgyűlést elnök főispán ur ő méltósága délelőtti 10 órákor megnyitotta; megnyitójában jelentést tett a székei nemzeti muzeum ügyében lett kiküldetéséről, melynek folytán jelenti, hogy azt a társ székei megyék átírta s azoknak képviselői, nevezetesen Solymos udvarhelyi, Szőcs kézdi-vásárhelyi, Császár Bálint sepsi-szentgyörgyi polgármesterek és Forró Ferencz Háromszékmegye alispánja jelenlétében átvette s ma a székei nemzet tulajdonában van. Továbbá jelenti, hogy az országos történelmi társaság Csikből Brassóba utazása alkalmával Sepsi-Szentgyörgyön történt szíves fogadtatásáért szíves köszönetét fejezte ki Háromszékmegyének. Végül jelenti, hogy az erdélyi gazdasági egylet vándorgyűlése költségei fedezésére a maga részéről megszavazott 300 frt köztétség nem hogy felhasználott volna, sőt 300 forintot meghaladó összeg maradt fenn, mi a kiállítás sikeréről tanusodik.

A közgyűlés éljenzéssel fogadta elnök ő méltósága megnyitó beszédét és megbízatásáról jelentését s hogy a megnyitóban jelzett örvendetes dolgok úgy sikerültek, a törvényhatósági közgyűlés ő méltósága buzgó fáradozásának tudja fel, melyért jegyzőkönyvi ő köszönetét fejezi ki.

Következett az alispáni jelentés a szokott adminisztrációs dolgokról, melyet a közgyűlés helyeslő tudomásul vett. Kiemeljük e jelentés adatai ből, hogy az iskolába járó gyermekek létszáma a megye területén a mult évihez képest 400-zal szaporodott.

Az árvaszéki jelentés szintén tudomásul vétetett.

Az 1880-ra szóló megyei költségeloirányzat egyhangulag elfogadtatott.

A felsőbb leiratok közül nevezetesebb a hadsereg elszállásolása ügyében küldött egy régiebb leirat tárgyalása, mely szerint kitalásba volt helyezve, hogy Sepsi-Szentgyörgy és Kézdi Vásárhely hozzájárulásával laktanyák építését a nevezett két helyen a kormány hajlandó volna támogatni. Erre nézve az állandó választmány véleményét eltérőleg azon indítvány tétetett, hogy a két város részéről, nemkülönbön a törvényhatóság közgyűléséből egy bizottság küldessék ki a laktanya helye s az építés módjaitának megállapítása végett. — A bizottság az alispán elnökele alatt Székely Gergely, Kökösi Endre; jegyző Dálnoki Károly és a két város polgármestere személyeiben küldetett ki a javaslat elkészítése végett.

Igen nevezet Alsófehérmegye átírta következtében felmerült indítványa Székely Gergely urnak. A nevezett megye ugyanis kéri, hogy Fehérvárról a törvényszék hozassék Nagy-Enyedre, mivel a közigazgatás ott székel és inkább ott a központ is. A közgyűlés az átiratot pártólólag tudomásul veszi, és itt jón Székely Gergely ur azon indítványa, hogy épen ilyen jogos Szentgyörgyre leendő áthelyezése is a törvényszéknek Kézdi Vásárhelyről s kár volna a törvényhatóságnak elszállástani a jelen kedvező alkalmat, — tudomására hozni a kormánynak azon okokat, melyek jogosan követelik a törvényszéket a törvényhatóság széleiről a központba helyezni át. Ezen indítvány egyhangulag elfogadtatott s a felirat készítésével a jegyző ki bízott meg.

A közigazgatási bizottságból a törvény szerint kisorsolt gróf Nemes János, Seethal Ferencz, szotyori Nagy Károly, Böldi Tivadar és Lázár Mihály helyére megválasztattak: gróf Nemes János, szotyori Nagy Károly, Zathureczky Gyula, Domokos-Albert és Beke Sámuel.

Végül következtek a községi számadások, melyek folytán a nyéni jegyző ellen a fegyelmi kereset kimondatott.

Az ülés délután 3 órákor ért véget.

Egészségügyi állapotaink.

— Ajálva Háromszékmegye közigazgatási bizottsága figyelmébe —

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. nov. 17.

A „Nemere”, mint egyetlen vidéki lapunk, a mely a politikai élet nevezetesebb mozzanatai mellett folyvást foglalkozik társadalmi kérdésekkel, erőteljes szavával képviseli megyei életünk, közigazdaszatunk stb. Alig volt kérdés meggyenkre nézve fontossággal bíró, melyhez avatottan hozzá nem szólott volna; politikus, gazdasz, philantropus egyaránt megtalálta lapjában azt, a mit keresett s haszonnal olvashatta végig közleményeit. — En mégis azt mondom, hogy egy nagyon is égető kérdés, egy nagyon is társadalmi ügy igen kevés rovatot foglalt a „Nemere”-ben.

Nem czélem e tárgyban hosszas dissertációt írni, nem fejtegetem bővebben az egészségügyi viszonyok befolyását a nemzettest életére, csupán néhány kiszakított lapot mutatok fel meggyenk egészségügyi állapotából s a mennyiben hiányokat tapasztaltam és tapasztaltunk, sürgetem azok javítását és pedig minél előbb.

Hogy egy megye területén az egészségügyi viszonyok mennyire kedvezők, hogy azon megye mennyire veszi beszámítás alá a közigazgatási törvénynek nem betűjét, hanem szellemét, arra nézve igen sok ismertető jelek vannak. Egy község tisztasága, a külső rend, bizonyos czélzatosság az építkezéseknél, a csinnal együtt járó czélzerűség intézetei létrehozásánál stb. stb., mind külső jelek, melyekből szemmel láthatóan lehet egy község vagy vidék fogakonyágára következtetni az egészségügyi állapotok javítása iránt.

Meglehetős szomorú képet nyújtanak egészségügyi viszonyainkról széles hazánkban az ujoncz-előállítások. Mig csak pár évtizeddel ezelőt is valógnatni lehetett a széles vállu, természetes, izomteljes, egészséges ifjakban s csak a legjavát válogatták a sok jó közül: ma egyénután jönnek a 20-22 éves csenevész ifjak, öszetöprődött alakok, gyenge tüdőjű, sápadt arcu, korán hervadásnak indult fiatal emberek, s alig lehet a sok közül egy-két életrevaló ifjut, ép, egészséges testű katonának valót kapni. Miért van ma például annyi község ujoncz-hátralékban? Mig másfelől egész községek vannak, honnan már évek óta egyetlen katonát nem kapott az állam. Egyiknek sem jut eszébe orvosaink közül, hogy ez általános bajok felett elmélkedjék. Egyik sem veszi magának a fáradságot, hogy egy kis statisztika után nyuljon s összehasonlított tegyen magának például a halandóságot illetőleg a betegség okairól, az egyes járványos betegségeknél, — a megelőzőt éveket senki sem teszi be jelentése keretébe, csupán a tényleges állapotokkal foglalkoznak, minden reflexió nélkül az állapot belsőbb okaira.

Tagadhatatlan, hogy ma, midőn az állam, minden eszközt felhasznál saját állami céljai valóstására; — ma midőn a hatalom ereje párosulva van kezében a tudomány fegyverével; midőn társadalmi életünk fokozatos fejlődésében az állam kormánynak ezredéves tapasztalatok állnak rendelkezése alatt: ma annyi a kívánni való épen ezen a téren, hogy bámulva kell felkiáltanunk a francia iróval: „mirevaló akkor az állam, ha nem segíti az államot állami életében?” Hisz honnan veszi az állam magamat, ha nem saját magából, a polgároktól? Kinek kötelessége minden rendelkezése alatti fegyverekkel megvédelmezni az állam polgárait az őket megtámadó külső és belső bajoktól? Lehet-e ép, erős kormányzási rendszert képzelni ott, a hol a polgárok épségére, testi egészségére kellő figyelem fordítva nincs?

Ne tessék megjádni, nem írok én epébe mártott tollal, nem akarok én nekikrontani a kormánynak s felelőssé tenni meg az általános halandóságot is, a mint azt napjainkban olyan könnyűvértel szeretik megtenni honfitársaim; sőt készséggel elismerem, hogy hazai törvényhozásunknak számos üdvös intézkedései vannak a közigazgatásügy körül, azok javításán — legalább felteszem — ezután is fáradozni fog minden erejével. Mégis azonban, ha körültekintünk magunk körül, ha látjuk a naponta ismétlődő szomorú eseteket, melyek nemcsak kisebb községekben, hanem nagyobb városokban is aggodalommal töltik el a gondolkozó embert: akkor lehetetlen, hogy ki ne mondjuk, miszerint közigazgatásügyi állapotunk nem áll a mai kor színvonalán, hogy e téren sokkal többet kell tennünk, mint eddig, sokkal több erélyt és buzgóságot kifejezni az arra hivatottaknak, mint azt eddig tevék.

En tehát, mig pár cikkem közlésére felkérem a t. szerkesztő urat, azt azon meggyőződéssel teszem, hogy a közügynek használok tapasztalataim elmondásával, annyival is inkább, mivel, mint fentebb is említém, épen ez a kérdés az, melylyel lapjaink s azok között a „Nemere” is minél kevesebbet szerettek és szeretett foglalkozni.

Jövő cikkem tehát ezekről fognak szólni, ha szerkesztő ur és az olvasó közönség meg nem unja. (Nagyon szívesen látjuk Szerk.)

Háromszéki.

Az erdélyi rom. kath. statusgyűlés.

Gyulafehérvár, 1879. november 12.

A november 11-én tartott második ülés kezdetén K. BIASINI DOMOKOS felolvasta az első napon megejtett választás eredményét. A választásokkal igazán úgy van az ember, mint a falusi gazda, ki gabonáját soha sem adhatja el a városi piacon azon az áron, mely otthon meg lett állapítva. — Hogy dr. SZAMOSY JÁNOS, a kolozsvári egyház-község újonnan választott képviselője bejusson az igazgató tanácsba, azt sokan ohajtottuk, kik tévékeny buzgalma ismerjük: de hogy a gyűlésen jelen sem levő, — azon megjelenni neje betegsége gátolta — eddig az igazgató tanács üléseit szorgalmasan járt tiszteletbeli titkárnak kísériszta, arról nem is álmoltunk.

A választás eredménye a következő: Egyházi igazgató tanácsosok lettek: Lőnhart Ferencz, Gergely Ignác, Kovács Ferencz, Pakó János és Várady Mórit; világi tanácsosok: br. Bornemissza János, Pinály Henrik, Simon Elek, Pál Sándor, Gál Lajos, b. Jósika Samu, Züllich István, Mikó Mihály, Böldi Gergely; a tizedik helyre Ugron Lázár és dr. Török Albert egyenlő szavazatot nyerve, köztük — az ülés színein történvén meg a szűkebb körű szavazás — Török Albert lón a győztes; tiszteletbeli előadónak újból dr. Farkas Lajos, tiszteletbeli titkárnak Szamosy János választott meg.

Most egyike azon szép jeleneteknek következett, melyek szabad országokban akkor fordulnak elő, midőn a közbizalom által fölemelt férfiak lelkiismeretesen teljesített munkásságuk egyedül, de méltó jutalmát aratják. Pál Sándort a gyűlés Eltes Károly előadónak indítványára már első ülésben közfelkiáltással választá meg alelnökkül; de miután ő a szabályokra hivatkozván, ez újabb bizalomnak csak úgy volt megfelelőnek, ha egyszerűsödik igazgató-tanácsosnak is megválasztatik; — ennek megtörténte után bár Jósika Lajos meglepő szavakban emlékeztetvén meg volt helyettes elnökünk érdemeiről, őt alelnökkül megválasztani indítványozta. A gyűlés hosszas éljenek és helyeslések között az indítványt elfogadván, Pál Sándort újból alelnökkül megválasztá.

A megkapó mozzanatokban gazdag gyűlés ezek után fénypontjához érkezett. — Püspök ur ő nagyméltósága ugyanis felolvastatván összeállítást mindannak, mi 1879 óta a templomok, paplakok, és elemi iskolák építését, javítását, kibővítését és a tanerők szaporítását illetőleg történt — s miből számokkal kimutatott, az erdélyi püspöki megyében ez idők alatt a haladásra nézve annyi történt, miszerint a többi hitfelekezetek ebbeli tevékenységével való összehasonlítást nem kell szégyelnünk; a statusgyűlés örömmel és hálával értesült azon tekintélyes összegekről (ezek között a püspök által az ő felségei ezüstmenyegzője emlékére tett 30,000 frtnyi, népevelései célokra szánt alapítványról), melyeket a megyéről atyailag gondoskodó főpásztor és több az ő példáját követő egyes buzgó községek és jövevők adományoztak s azért nekik elismeréssel adozik.

A főpásztor urnak a kimutatást kísérő magyarázataiból arról értesülvén a gyűlés, hogy a brassói templom és javadalma gr. Teleky Gusztáv által visszatartatik, a gyűlés az igazgató tanácsot eziránt azzal bízta meg, hogy az egy ügyhöz tartozó okmányokat jogtanácsosával és más jogtudókkal is közölve, ezek véleményének nyomán a nevezett gróf urat a kiadandók kiadására kérje fel, s ha az sikerre nem vezetne, az illető törvényes lépéseket tegye meg. Hasonló lépések megtételére hívta föl az igazgató-tanácsot a kincstár irányában a patronatussága alá tartozó egyházak és iskolák dotációjára nézve is.

Ezek után következett a statusgyűlés tevékenységének terhesebb része, t. i. a kiküldött bizottság által beadott vélemények tárgyalása.

Az igazgató-tanács jegyzőkönyveinek és működésének megírlására kiküldött bizottság véleményének felolvasása alatt Lukács Béla azt indítványozván, hogy a gyűlés Haynald Lajos ur ő eminentiájához a bíbornoki méltóságra történt fölemelése alkalmából gratuláló feliratot intézzen, valamint az indítványt, úgy az indítványozó által remekül készített felirat szövegét közhelyesléssel elfogadta.

A gróf Nemes Ábrahám által egy Háromszéken felállítandó r. kath. jellegű reáiskola javára tett alapítványra nézve határozatul kimondá, hogy az alapítvány kamataiból addig, míg a boldogult gróf nagylelkű alapítványa annyira növekedik vagy növeltetik, hogy szándéka létesü hessen, három r. kath. háromszékmegyei növendék az udvarhelyi n. veldbezi elhelyezés mellett az ottani reáiskola látogatására képesítessék.

A kolozsvári lyceum azon helyiségei iránt, melyek az egyetem jogi fakultásának bérbe adtak, az igazgató tanács arra utasított, hogy a magas miniszteriummal a szerződést kösse meg.

A tanulmányi, valamint a többi alapok költségvetéseire nézve határozatul kimondott, hogy azok minden statusgyűlés előtt a tagoknak kinyomtatva elküldessenek.

Az angolok a székelyföldről.

Londonból írják az „Ellenőr“-nek:

„Mi, Londonban élő magyarok hálával fogadtuk az „Ellenőr“-höz a székely-kereszturi unitárius zsinat előtt küldött levelünk közlését. Most azt írjuk meg, hogy találták önöket, mint beszéltek ami szép magyar hazánkról ott járt angol unitárius barátainak, Chalmes és Gordon urak. Örömmel kell hogy eltöltsön minden magyart az a kedvező vélemény s azok a feledhetlen benyomások, a miket mi tőlük hallottunk. Szép nagy és szabad országnak mondják azt, népet nagyon művelnek és ritka vendégszeretőnek Budapestet magasztalva említették. Megragadó természeti fekvését, tudományos intézeit s nagy jövőjét nem győzték dicserni. Jól esett nekik az is, hogy az angolok iránt oly nagy rokonszenvet találtak s mindenfelé vannak, kik nyelvüket beszélik. A mit pedig különösen az erdélyi, főleg székely unitáriusok, sőt minden másvallású székelyek között találtak, azt október 22-én egy üdvözlésükre tartott nagy és fényes meetingen maguk adták elé a közönség gyakori élénk tetszésnyilvánítása közt. Három-négy valóságos lap adott ezekről kimerítő tudósítást. Mi igen érdekesen látjuk megírva az ott történeteket a „The Christian Life“ című unitárius hírlap október 23 ki számában, melyet bátrak vagyunk az „Ellenőr“ tisztelet olvasóival legalább kivonatban közölni. Elnök a nagy hírű philisophus, Marrineau Dávid volt, magyarok is voltak néhányan jelen.

Legelsőben az unitárius zsinat adresse-t olvasták fel a mi köztetésben részesült. Az elnök szerencsésnek mondotta magát, hogy részt vehet, üdvözölte a vissza érkezett követeket s Dávid Ferenczről az alapos és mély történet ismeretével szökött, felhívta tapasztalatait s jelentősök előadására. Elsőben Chalmers ur szökött, hosszasan, részletezőleg ismertetve a magyar keletországrész viszonyokat, ő inkább az angol közönséghez alkalmazkodott s bár igen érdeklő volt előadásra, önkönként lapja olvasóira — azt hisszük, — a Gordon ur beszéde fog nagyobb hatással lenni, arra terjedünk ki hát mi is e sorokban. „Hálás vagyok önök iránt — mondá a lelkes férfi — hogy képviselhetem önöket Magyarországon, melynek népe különösen keleti részben élő hitrokonink rám mély benyomást tettek. A brit és külföldi unitárius asszociális s minden eddig ott járt angol neve kedves megemlékezés tárgya mindenütt. A John Fretwell ur nevét Budapestben is minden körökben ismerik. A szegények közt pedig köztisztelt tárgya, mert a székely-kereszturi algyamnasium építése bevégződésére ő gyűjtött Angliában pénzt. Amerikában pedig két kolozsvári tanári állomás költségét szerezte össze. De ismeretes és tisztelt Taylor, Tagart és Steinthal urak neve is, a kik mind barátai voltak a székelyeknek s ifjaik érdekében az előtöbbi most is a legmelegebben nyilatkozott, ott töltött napjaira kedvesen emlékezve. Gordon ur festette a Székely föld kitűnő természeti szépségeit s népének nemes jellemét; pénzben szegények, de erényekben gazdagok. E nép igen nagy gondot fordít értelmi kifejlődésére s műveltségére. Önök csodálkoznak primitív földművelésükben és minden községben lévő kitűnő iskoláikon. Szerény vagyonu nép ez, de gazdag jó alapra fektetett értelmi műveltsége gyümölcseiben. A mi missziók az volt, hogy képviseljék a közöttünk levő vallásos gondolkodás és élet bizonyos fejlődését, és mi a hit és tevékenység fejlődését erősebbnek találjuk ott, mint nálunk. Egy jó erő munkál ott a nép szívében, mely mélyre hat minden művében. Magyarországnak keleti részében, egy szép és nagy unitárius szervezett egyház van központi consistoriummal és jól szervezett adminisztrációval, hol a világi elem tulnyomó. Gordon ur az ottani családi vallásos nevelést jobbnak és célszerűbbnek tartja, mint az angoloknál látott. Ott ritka, a ki oktatást nem kap s egyháza történetét és hittanát mindenki tudja. E célú kézi könyvek igen célszerűek, legelterjedtebbek a mostani püspök Ferencz József. Az ifjak az egyházba csak azután vétettek fel, ha előbb annak történetében s tanaiban kellő készséggel bírnak. Az iskolamesternek és papnak tudni kell mindazon dolgokat, melyek egy értelmes egyházi tanítónak szükségesek. Vasárnapi iskolájuk nincs, de a templom a vallásos gondolkodásnak és érzelmeinek dajkája. Dicsérte az unitáriusok, sőt minden más vallásuk türelmességét A felekezetek egymásnak készek segélyt nyújtani. Az érdekvitákat keresztény szellemben intézik el, a felebaráti szeretet csorbitása nélkül. Vendégkeretüknek társára seholsem találhatni. Katholikusk urak szökötték őt — ugymond — saját kocsiójokon oda, a hova menni akart, azért, hogy rokonszenvüket tanusítsák. A felekezetek emlékeznek, hogy 1848-ban egy ügyért egysorban harcoltak, aztán együtt szenvedtek, együtt haltak el a csatárokon és börtönökben, érzik, hogy a tudatlanság és rossz ellen együtt kell hatniok s testvéreknek maradniok. Örvend, hogy az ő példájuk az edinburgi Freekir College-t is arra indította, hogy egy magyar tanuló elfogadjanak.“

E—r.

KÜLÖNFELÉK.

— A sepsi ev. ref. egyházmegye folyó évi november hó 20-án a sepsiszentgyörgyi ev. ref. „Székely Mikó-tanoda“ disztérmben közgyűlést fog tartani. E gyűlés egyik fontos tárgya lesz az esperesválasztás.

— A korcsolya egyesület városunkban vasárnap f. hó 16-án megalakult. Megválasztott elnökül br. Apor Gábor, tiszteletbeli elnökül Császár Bálint és a választmányi tagok. A kiküldött végrehajtó bizottság már megtette intézkedéseit a jégpályára vonatkozó munkálatokra nézve. Pár nap múlva készen áll a víztükör s ha a fagy tart — a tükörjég is.

— Utánzásra méltó. Sepsiszentgyörgy város tanácsa igen dicséretre méltó dolgot hajtott végre, midőn a városi erdő területnek egy kopár részét, az ugynevezett Örkőoldalt cseremakkal beültette. Az ültetés több napon át tartott s mult szombaton végezték be, a midőn 152 munkás dolgozott. Ezen intézkedés nem szorul dicséretre.

— A téli tekintélyének egész hatalmával közönlött be hozzánk hétfőn. Fűtől a szél, szórta a havat s a favágók agjaja a fákamra bőréjén rögtön magasra emelkedett. Leginkább örülhetnek a vadászok, mert „jó a friss havon nyomozni a nyulat, puffogatni a foglyot.“

— Medve-csorda. A vadászokat érdekelni fogja azon mindennapi esemény, melyet Füléről írunk lapunknak. Fülén — írja a tudósító — a napokban az ottani vashárom vezetői saját körükből medve-vadászatot rendeztek, mivel hírlú vették, hogy egy-két bundás maczkó tanyászik az erdőben. A vadászok — nagyrészen németek — rá is készültek derekasan s korán reggel megindult a hajrá az ugynevezett hajtó vadászát. A sokkolt kijáró helyeken a „csapásokon“ egy-egy vaszkos faderék mögött meghúzódva, visszafojtott lélegzettel vártak a vadászok; a puskák csőve fényelt a fatörzsek mellől s a fegyverek öblei halált hozó pozitúrában tántogtak. Egyszerre megroppan az ág s rémületes csörtéssel törtet egy természetes maczkó előre. A puskacsővé lövészkésznek állanak. E pillanatban azonban jobbról egy, még marcó-nább medve csörömpöl, balról a harmadik, utána a negyedik, ötödik, tizedik, tizenötödik... A vadászokban megfagy a vér, a fegyverek ravasza nem csattan el, hanem a mint a maczkó csorda lőtávolból elreccgettett, a hős vadász csoport uccszu, vessd el magad! Futásnak indult s meg sem áll — házaj. A levelező azzal végzi tudósítását, hogy a német sógoroknak még mai napig sem melegegett meg a vérük a rámitó kaland óta. Ha nem hát ki is látott egy csomóban 15 medvét? Közelebből a medvecsordát nagyobb vadásztársaság fogja meglátogatni Rauber László és Ottó bárok vezetése alatt.

— Szerkesztői üzenet. „Egy másik választó“ N-Borosnyó. Kérjük a beküldő nevét; a szerkesztőségnek tudni kell.

— Kézdivásárhely és Vidéke“ című ismeretterjesztő vegyes tartalmu heti lap indult meg a hó 16-án Erdélyi Károly fels. népi isk. igazgató szerkesztése alatt. Volt alkalmunk mutatványsszámot látni (hozzánk nem küldetett be) s változatos tartalma gondos szerkesztésre mutat. Ha irányán nem változtat, be fogja töltöni helyét. Előfizetési ára egész évre 5 frt; megjelenik másfél iven minden vasárnap. Az előfizetéseket K-Vásárhelyre a kiadóhivatalhoz küldendők.

— Demeter Sámuel zágoni ref. lelkesnek, ki az erd. egyh. ker. közgyűlése alkalmával egyházi beszédet tartott, beszéde az „Erd. Prot. Közl.“-ben egész terjedelmében közölve van. A gyönyörű beszéd, mely eszmedus tartalmával szép vallásos költészetével, szónoki elemekben gazdag vonásaival általános hatást keltett Kolozsvár intelligens közönsége előtt, újabb bizonyossá annak, hogy a derék lelkes ur egyike meggyék legmiveltebb papjainak. — Sajnáljuk, hogy az egyházi irodalom ezen remek terméke külön füzetben nem jelent meg.

— A diphteritis Feldobolyban, a hol egész évben szedte áldozatait még mindig folytatja öldöklő munkáját. Daczára a legszigorubb óvintézkedéseknek, Feldobolyból a diphteritist, úgy látszik nem lehet kiirtani. Ezen közönségnek majdnem 5 százaléka halt ki ez évben e szörnyű ragályban.

— Szacsaván, melynek határát ez évben a jég teljesen töltötte s minden természet megsemmisítette, a lakosság nagyrésze az őszi vetést sem végezhette el a miatt. Mint értesültünk javaslat tétetett, hogy a szükségben szenvedők közti véto meg osztassék ki.

— A beszakadt nagy-borosnyói községről a földlőn ujjában azt tudatják velünk, hogy a beszakadás nem az alapfalak gyengeségben találja okát, hanem a ötföldészéknél elcsúszott felrakása — talán a fakések hibás volta is — okozta a szerencsétlenséget. A megsebesült munkások már túl vannak a veszélyen. Valóban megrendítő az építés vezetőjének sorsa, a ki még fel sem épült betegségéből a melyet még a nyár elején az álványzatról történt lezuhanása okozott

h most ujabbán több mint négyezer forintnyi áramlott rá.

— Kutya jelentés. Egy községben a kutyákra adott akartak kivetni, az összeírással a községi gazda volt megbízva, a ki a következő összeírást adta be az adókövető bizottságnak: „tek. Kutya adókövető bizottság! Kérem a következő összeírást helyben nagyságát. A községi előjárás — egy kutya. A községi jegyző — egy kutya. A községi orvos — egy kutya. A községi tanító — egy kutya. Összesen 4 kutya.”

† Necrológ. Bölöni Gyulai Lajosné az ismert és általános tiszteltebb álló urnó f. hó 14-én elhunyt. Temetése e hó 16-án volt nagyszámú közönség részvételével. A hozzánk beküldött gyászjelentés így szól: Nagyvárad S. Gyulai Lajos mint férj maga és gyermekei Irma, Margit férje Zathureczky Gyulával és Kati, valamint az elhunyt nővérei Bora Juliánna özvegy Bartha Zsigmondé s Bora Rozália és számos rokonok nevében, fájdalom dult kebelrel tudatja a pártalan jó nő, szerető édes anyja s feláldozó nővér és rokon, már néhai Bora Károlyné Gyulai Lajosné f. hó 14-én reggeli 7 órakor élete 56-ik, boldog házassága 32-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 16-án d. u. 2 órakor az ev. ref. anyaszentegyház szertartása szerint a bölöni családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetek. [Áldás emléké! Béképórin!]

Levél a királyhoz A „Szegedi Híradó” beszéli a következő kuriozitumot: Egy szegedi ötödik osztálybeli reáliskolai tanuló, S. A., a felségéhez folyamodott támogatásért az általa írt tudományos művek kiadására nézve. Mint levelében kifejezi, jelenleg a tanuló ifjúság haszontalan könyvekkel tölti idejét: ennek megakadályozására ő négy művet szerkesztett, a melyek által a tudományok föl fogja élesíteni. S hogy ezt a célját elérhesse, ő felségéhez fordul támogatásért. Egyelőre csak 30—40 frtra lenne szüksége, a melyből első művének kiadása költségét fódözhetné. Végül megjegyzi, hogy ha műveit ő felsége szeretné át vizsgálni, ezt minden kifogás nélkül megfogja engedni. A csendes örültségben szenvedő főnök folya-
modványát a belügyminiszterium minden észrevétel nélkül leküldötte a város hatóságához.

— Lauka Gusztáv, ki negyven éves írói jubileuma alkalmából sokoldalú megemlékezésben részesült, a következő nyilvános köszönetet teszi közzé: Mindazon hatóságok, testületek és egyesek, a kik az „írók és művészek társasága” által rendezett jubileumom ünnepein kegyesek voltak üdvözlőket vagy jókívánataikat levelében vagy táviratilag részemre megküldeni, fogadják legmélyebb hálás köszönetemet s azon biztatást, hogy azokat legbecsebb emlékemül fogom megőrizni. — Budapest, 1879 november 12-én. Lauka Gusztáv.

— A sok párbajosdi játék által, melynek most nagy divatja van, oda jutottunk, hogy egyik berlini élelmez, az „Ulk”, következőleg csufolódik velünk: „Szabályok a magyar párbajokhoz: 1. A vivő felek egyike Doverben, a másik pedig Calaisban állítandó fel. 2. Mindkét fél 16, de csak egyszer egymásután. 3. Ha a lövés a célzás után történik, a megsebesülést konstatálódó, azonban annak valószínűsége nem szabad megtörténni. 4. Hogy a nagy felindulás következmény nélkül legyen, a kéznél levő üvegből erősítsék meg magukat s két zavarhihető tanu igazolja, hogy leg alább is két jó kortyot huzzak belőle. 5. S ha ne talán — a mitől az isten őrizzen — egyik fél sebet mutatna föl, hiteles orvos által konstatálódó, hogy az legalább nyolcz napos s így nem csak e párbaj rovására. A becsületnek ezzel elég van téve.” — Megértük tehát, hogy a lovagiaságról híres magyar nemzetet még a német is kicsufolhatja — és méltán.

— Magyar utazó Arikában. Csoma József abaujmegei születésű hazánkba e hó 9-én indult el régi tervezett afrikai utjára. Csoma mint egy félváltó szándékozik a feketék világ részében töltöni. Ohajjuk, hogy utja szerencsésebb legyen, mint nagy nevű névrokonáé, ki a dardsilingi sírban aluszsa örök álmát.

— Bankjegyhamisítót fogtak el Tordán a napokban. Az illető kárpitomosmester, ki a szamosújvári börtönben töltött idejét arra használta fel, hogy egy ott fogva volt bankóhamisítót lecskét vett a pénzesztárnál. Alig került ki börtönéből, elkezdett tizforintosokat gyártani egy, fegyenczárától kapott bankópréssal. Czigányok hozták forgalomba a pénzt s ez által vesztett rajra a hamisító. Egy czigány föl akart egy tizforintosot váltani, de fölismerték a hamis pénzt s a czigányt a rendőrséghez kísérték, hol bevallotta, honnan kerülnek a hamis bankjegyek ő hozzá.

— Szörnyű baleset történt a napokban Pápán. Tóth Rozália napzasmosnó vizet merített a Tapolczából s ruhatekerése a vízbe esett. Hogy kifoghassa, beszaladt a malomba s a vízvezető vályuba hajolva, várta, míg a víz eléje hozza. Közvetlen az egyik vizkerék fölött, hol a víz vályuban összeszorulva, sebesen zuhan alá a felücsapó kerék lapátjaira, megpillantja a szerencsétlen a tekercset, utána kap, de megcsuszlik, a lapát elkapja a kezét, s utána ragadja a főt, — egy

roppanás, — s a kerék megáll. A molnár s örlők kirohantak s iszonyu látvány táruult eléjük. A szerencsétlennek csak alsó teste s lába állottak ki, a többi testrészt iszonyuan összeszorogtatva a kerék fogai között, fő és mell széttáplitva, csak nagy nehezen voltak kiszedhetők a borzasztó présből. A szerencsétlen egy jajsó nélkül azonnal meghalt.

— Magyar zulusok. A falu bölcséi Balaton Kájaron f. hó 4-én kupaktanácsra gyűltek össze, melynek tárgyát a község érdemes kanászának azon jelentése képezte, hogy a sertésfalka közé vesztett kutya tévedt és néhány malacot megmárt; kérde tehát a bölcs tanácsot, miképen szándékozik intézkedni a bekövetkező nagyobb baj elhárítására? A kupaktanács erre összenézett s rövid vita után elhatározta, hogy itt nincs más mód, mint a polgári javasasszonyt az egész sertésfalkára való ráolvasás és a vesztettség ellen szükséges gyógyszerek kiszolgáltatása végett sürgősen elhozni. Ugy történt. Delután a javasasszony diadalszerűen a község házához megérkezvén, dobzó mellett közhírré tette, hogy a sertéseket ki-ki otthon tartsa, míg a javasasszony megvizsgálja és a gyógyszereket mindenki a község házához menjen. A balaton kajári bölcses ségnek különben nem ez az első bizonyossága.

— Misemondóruha — hajból. A „Veszprém” szerkesztőjének a napokban volt alkalm látni Bezerédi Miklós v. makári püspök és veszprémi nagyprepost kézi jegyzeteit. Alapozva az érdekes följegyzéseket, akadt egyre, mely érdekességénél fogva megérdemli, hogy nyilvánosságra hozassék. A jegyzet szövege így szól: „A gimesi, Nyitra megyében fenlevő várbán vagy kastély kápolnájában mutogatnak egy régi, egész hajból készült casula (misemondóruha), melynek története ez: Gróf Forgács, mely nemzetségéhez tartozik ma is Gimes, nagyvárad püspök volt, kinek korán elhalt férfiágán minden rokona. Magavaszakadásnak kelle bekövetkeznie. A püspök tehát cum consensus, immo commendatione regia a római pápához folyamodott pro facultate ducendi (nősülési engedélyért) mit megnyervén, meg is házasodott: felesége háladátsággal erga metren ocelliam (az anyaszentegyház iránt) készítette a fellebb említett casulát, mely ma nagy ritkaság gyanánt mutogatnak.” Érdekes volna tudni, hogy létezik-e még e valóban érdekes misemondóruha. Megjegyezzük itt, hogy e följegyzés évtizedekéi ezelőtti iratot.

— Inkább a halált. Egy vidékekről látogatába jött atyafi két ismerős huszárt hitt meg vendégségére a debreceni Gilányi kaszárnya kápolnába. Ittak, ettek és mikor a két huszár észrevette, hogy az atyafinál nagyobb pénzösszeg is van, elhatározták, hogy megrabolják. A mikor már tisztességesen leittatták a jóhiszemű vidéki parasztot, egy alkalmas pillanatban megfosztották 180 frjtól. Ez az eset azonban nem maradt titokban, midőn a két huszárführer egyike megtudta, hogy vizsgálat alá fog esni, elhatározta, hogy véget vet életének. Nem télt bele néhány pillanat s már halva találták. Főbe lötte magát. A másik huszárt pedig fogságba tették. A vizsgálat alatt több katonára fog kérdőre vonatni s a vizsgálat befejeztig fogságban tartani.

— Azok az asszonyok! Egy falusi ember nem rég megállt egy fényképező kirakata előtt s nagyon bámulja ott a Rauch féle „három grácia” fotografát, melyen tudvalevőleg semmi sincs, a mi a szépség csodálatát akadályozná. „Oh ezek az asszonyok!” kiáltá fel végre az atyafi. „Oh ezek az asszonyok! Ime nincs pénzük ruhát venni, hanem azért fotografiára telik.”

46-ik közlemény.

a k.-vásárhelyi szegény s munkaképtelen Stephanie-menház javára tett szives adakozásokról. Balog József és Kovács Károly gyűjtése K.-Vásárhely város 7. 8-ik tizedéből.

10—10 krt. adtak: Rikter Ignác, Benke Sándor, Ferenczi Mihály, Jancsó Sámuel, Bokor András, Pánczél András, Molnár Dénes, Jancsó Tódor Szabó Ádámné; 20—20 krt. adtak: Megyasay Gábor, Borsos József, Szabó Elekné, Zajzon Aroné, Szócs Bálint, Szele Márton 30 kr, Szócs Dénes 30 kr, Nagy Bálint 50 kr, Kupán József 1 kgr. s, Szócs Dániel 1 v. pityóka, Szócs Józsefné 1 k. gáz, Dézsi Jánosné 10 font s, Balog Lajos félv. bab, öz. Turóczi Andrásné 3 k. bab, Szócs Károly 3 v. pityóka, Turóczi Mihály 1 v. pityóka, Szócs Bálint 2 koszorú hagyma, 10 fő káposzta, Nagy Sándor félk. zsir, Kovács Ferencz 2 k. bab, Nagy Mózes 1 v. törökbuza.

E szerint az 1879-ik évre tett gyűjtés összesített eredménye a következő: Pénz 31 frt. 27 kr. Buza 2 véka. Rozs 12 v. Törökbuza 6 és félv. Árpa 4 véka. Bab 16 v. 14 kupa. Pityóka 10 v. Zsemlekása 2 kupa. Borsó 2 k. Éczet 2 k. Zsir 2 k. Rizskása 4 kiló. Tolla 2 kiló. Kása 2 liter. Gáz 4 liter. Liszt 25 font. Só 10 font. Szalonna 1 font. Disznóláb 4 drb. Hagyma 7 koszorú. Zsebkendő 4 drb. Zöldség 1 v. murek, 10 fő káposzta, és apróság.

Fogadják a buzgó gyűjtők s szives adakozók a szegény s munkaképtelen öregek nevében kifejezett leghálásabb köszönetünket.

B. Szentkereszt Stephanie, Nagy Károly, jegyző.

Ny. Bernstein Márknál Seps-Szentgyörgyön.

Távözve Seps-Szentgyörgy, kedves köteleseggemnek tartom mindazon ismerőimnek, kikkel az idő rövidsége miatt bucsukezet nem szoríthatam, úgy e város és vidék lelkes közönségének a legszívélyesebb istenhözadást mondani, kérve, hogy tartsanak meg becses emlékbö, valamint én is kegyelesek érzésekkel fogok mindig vissza gondolni rájuk.

Seps-Szentgyörgy 1879. nov. 15.

Báldi Imre,
postakiadó.

Hivatalos árnyalamok a budapesti áru- és értéktörs-dén 1879. november 18-án.

Magyar aranyjárdék	95.15
Magyar vasúti kölesön	113.50
Magy. kel. vasúti államköt. I. kibocsátás	73.75
Magy. kel. vasúti államköt. II. kibocsátás	85.75
Magyar kel. vasúti államköt. 1876. évi	77.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	104.25
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	90.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	88.—
Magy. földteherment. kötv. záradékkal	86.—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	86.50
Temes-bánati földteherm. kötv. záradékkal	85.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	85.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—
Oszták járdék papírban	88.40
Oszták járdék ezüstben	70.60
Oszták járdék aranyban	80.75
1860-iki államsorsjegyek	126.50
Oszták-magyar bankrészevény	838.—
Magyar hitelbank-részevény	255.—
Oszták hitelintézet-részevény	260.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.57
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.30
Német birodalmi márká	57.55
London (3 havi váltókért)	116.50

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Bernstein Márk.

HÁZELADÁS

A Csiki-utczában 372. házszám alatti telek két lakházzal, veteményes és gyümölcsös kerttel egészben vagy részben szabad kézből előnyös feltételek mellett eladó. — Ez iránt tudakozódhatni a szerkesztőségénel.

1—3

Női öszi és téli fölöltők.

A mit a női divatvilág Páris és Bécsben

női fölöltőkben

teremtési képes volt, azt

a legnagyobb változatosságban. legjutányosabb arban számíva alóított által meg lehet szervezni, és a tisztelt megrendelőt azon nagy előnyben részesítjük, hogy nem telés eszében a fölöltőket kiserelés végett annyiszor vissza lehet küldeni, míg mindenki izlése kielégítettik.

A fölöltők ára 6 forintnál kezdődik és kaphatók 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 frt és fennebb a legmagasabb finanszírozás minden megkívánható arban. Ezen kívül minden néven nevezendő női ruhakelme-minták bérmentesen beküldtetnek és minthogy a kelmek első gyárakból származnak, az árak feleltetőkön számítanak.

3—6

Olysoi Gabányi Sándor

Mariahilf, Schmalzhofgasse Nr. 14.